

Vesanto Honkamäki tuulipuiston muinaisjäännösinventointi 2013

**Timo Sepänmaa
Timo Jussila**

Tilaaaja: Megatuuli Oy

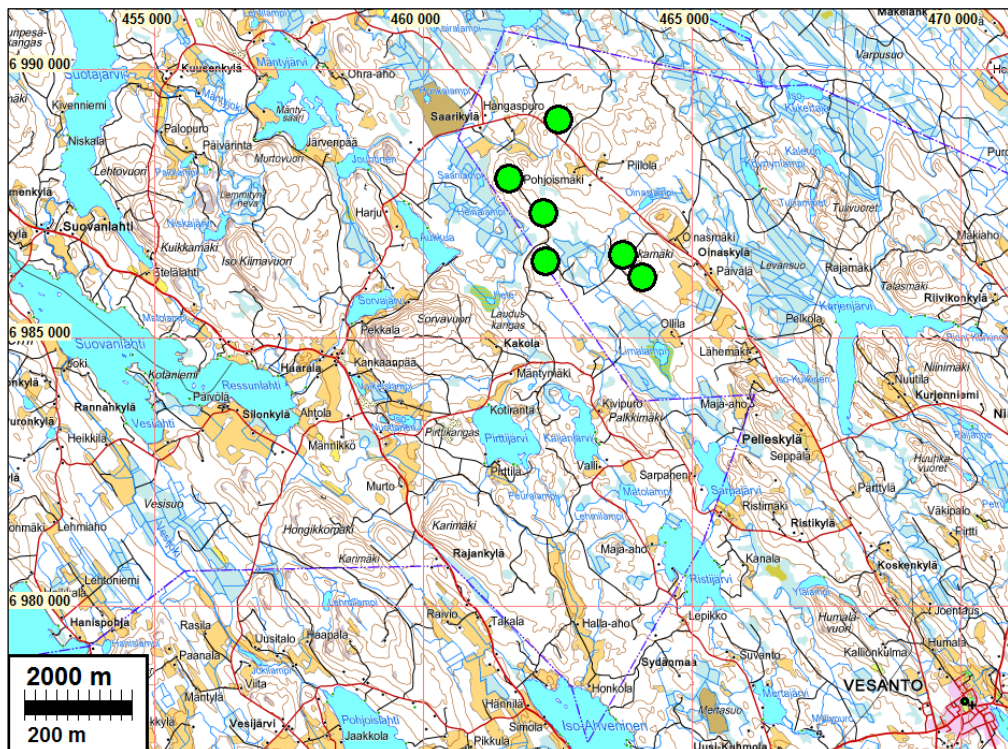
Sisältö

Perustiedot	2
Yleiskartta	3
Inventointi	3
Liite museoviranomaisille: inventoinnissa tarkastetut alueet:	7

Kansikuva: Palokankaan voimalapaikan lähimaastoa

Perustiedot

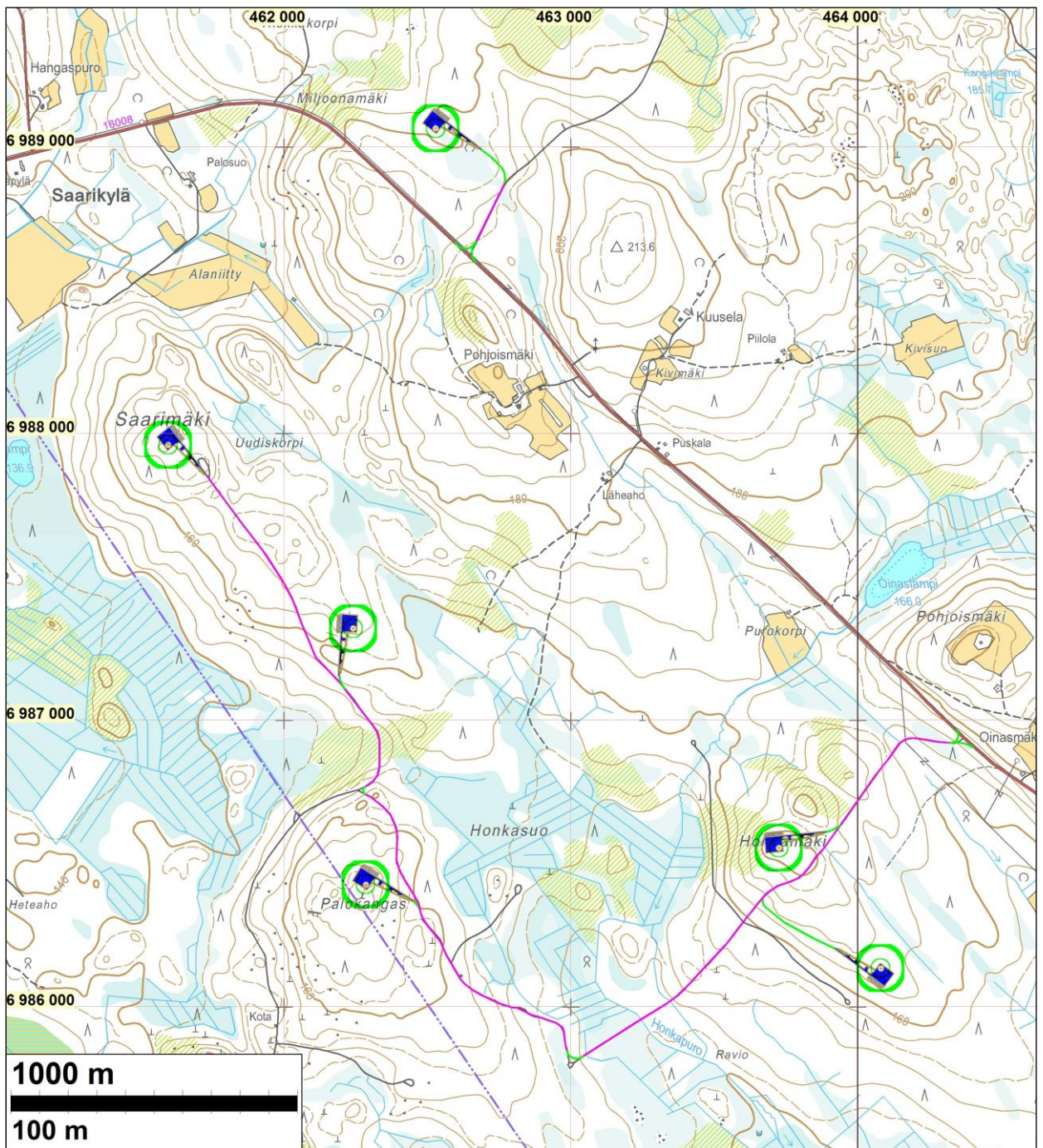
- Alue:** Vesannon Honkamäen tuulipuisto, Vesannon keskustasta n.9,5 km pohjois-luoteeseen, kunnan pohjoisimmassa päässä, Saarikylän ja Oinaskylän välillä.
- Tarkoitus:** Selvittää sijaitseeko tuulipuiston alueella ja erityisesti suunnitelluilla turbiinipaikoilla ja rakennettavilla uusilla tie- ja kaapelilinjoilla muinaismuistolain tarkoittamia kiinteitä muinaisjäännöksiä.
- Työaika:** Syyskuu 2013
- Kustantaja:** Megatuuli Oy
- Tekijät:** Mikroliitti Oy, Timo Sepänmaa ja Timo Jussila.
- Tulokset:** Tutkimusalueelta ei tunnettu ennestään kiinteitä muinaisjäännöksiä. Inventoinnissa ei havaittu muinaisjäännöksiä. Alue on sijainniltaan ollut takamaata ja erämaata kaukana vesistöistä ja maaperä sekä maasto on epäsuotuisa viljelylle. Alueen maasto kivikkoista ja mm. tervanpoltolle sopivia mastoja vain paikoin.

Tuulipuiston turbiinipaikat vihreä pallo.

Selityksiä: Koordinaatit ja kartat ovat ETRS-TM35FIN koordinaatistossa. Karttaphotot Maanmittauslaitoksen maastotietokannasta syksyllä v. 2013 ellei toisikin mainittu. Valokuvia ei ole talletettu mihinkään viralliseen arkistoon eikä niillä ole mitään kokoelmatunnusta. Valokuvat digitaalisia. Valokuvat ovat tallessa Mikroliitti Oy:n serverillä

Yleiskartta

Turbiinipaikat 1-6 vihreän ympyrän sisällä. Karttapohja tilaajalta.

Inventointi

Megatuuli Oy suunnittelee kuuden tuulivoimalan tuulivoimapuiston perustamista Vesannon Honkamäen alueelle, runsaat yhdeksän kilometriä Vesannon keskustasta pohjoisluoteeseen, Oinasmäen ja Saarikylän välille, Viitasaaren rajan tuntumaan. Megatuuli Oy tilasi alueen muinaisjäännösinventoinnin Mikrolahti Oy:ltä. Inventoinnin maastotyö tehtiin 17.9.2013 tutkimuksen kannalta hyvissä olosuhteissa.

Rakennettavat maastot sijoittuvat n. 150-180 m korkeustasojen väliselle alueelle. Kyseiselle korkeustasolle ei alueella ole ulottunut mikään muinainen järvivaihe (Ancyclusjärvi, Muinais-

Päijänne) – alue on ihmisasutuksen aikana aina sijainnut kaukana vesistöistä ja lähistöllä on vain jokunen pieni lampi. Alueella ei siten voi olla rantasidonnoisia muinaisjäännöksiä, kuten esihistoriallisia asuinpaikkoja ja lapinraunioita. Alueen on topografialtaan paikoin varsin jyrkkäpiirteisiä. Maaperä alueella on moreeni – monin paikoin missä maaperää voitiin havainnoida, karkea hiekkamoreeni. Maaperä on kaikkialla kivikkoista. Alue on sellaista joka on huonosti soveltunut vanhaan ja myös nykyiseen maatalouteen. Alue on aina ollut takamaata, asumaton. Tämä jo ennalta kartan perusteella arvioitava seikka varmistettiin mm. 1800-l pitäjänkartalta. Lähin 1800-l talo, Hännilä, on sijainnut kaakkoisimmasta turbiinipaikasta n 1,2 km länteen. Tarkempia vanhoja karttoja ei katsottu tarpeelliseksi tutkia. Alue on mäntyvaltaista kangasmaata paitsi alueen kaakkoisosa – Honkamäen alue – joka on kuusivaltaista sekametsää. Paikoin maaperä on hieman vähäkivisempää, kuten Palokankaalla, jolloin alueella voisi periaatteessa sijaita tervahautoja. Alue on kuitenkin pääosin hyvin kivikkoista sekä niin syrjäistä että kotitarvetervanpolttoon tai hiilenpolttoon se on tuskin houkutelut – lähiseudulla on siihen paremmin soveltuvaa maastoa. Seutu ei ole tervanpoltoaluetta yleensäkin hankalien kulkuyhteyksien takia eikä seudulla ole ollut teollista hiilenpoltoa. Pyyntikuoppia silmällä pitäen alue on niille huonosti soveltuva. Muita muinaisjäännostyyppejä tämän kaltaiselta alueelta tuskin on löydettävissä.

Alue on kaiken kaikkiaan eri ominaisuuksiltaan arkeologin näkökulmasta sen laatuinen, että tunnetuja muinaisjäännostyyppejä ei sieltä voi odottaa löytävänsä eikä liioin karttaa tutkimalla tai paikan päällä havaitun maaston perusteella voi osoittaa mitään osa-aluetta tai maastoa, mistä muinaisjäännöksiä kannattaisi lähteä etsimään. Sen takia inventointi kohdistettiin yksinomaan ja varmistuksen luonteisesti suunniteltujen turbiinipaikkojen ja tie- ja kaapelilinjojen kohdille ja liepeille.

Suunnitellut turbiinipaikat, tie- ja kaapelilinjat liepeineen tarkastettiin maastossa kattavasti. Lisäksi tarkasteltiin alustavaa ja vielä sijoittelultaan summittaisesti linjattua sähkönsiirtolinjaa Honkamäeltä Oinasmäen suuntaan.

Alueella ei havaittu missään mitään merkkejä kiinteistä muinaisjäännöksistä, eikä alueella havaittu millekään tunnetun tyyppiselle muinaisjäännökselle potentiaalista maastoa.

14.10.2013

Timo Jussila

Pohjoisimman (länsiosa) voimalapaikan maastoa. Etelään.

Honkasuon pohjoispuolelle sijoittuvan voimalan maastoa, etelään.

Palokankaalle sijoittuvan voimalan maastoa, kaakkoon

Palokankaan huoltotien maastoa, kaakkoon.

Näkymä Honkamäen voimalapaikan tuntumasta pohjois-luoteeseen.

Liite museoviranomaisille: inventoinnissa tarkastetut alueet:

Koko hanke-alue arvioitiin kokonaisuudessaan eri menetelmin. Tarkemmin maastossa tarkastettiin kartalla sinisellä korostuksella esitettyjä alueita. Kartan tulkinnessa on hyvä ottaa huomioon alla lueteltuja seikkoja. Maastossa ei erikseen dokumentoitu:

- Katseen ulottuvaisuutta (paikoin satojen metrien päähän, paikoin muutaman metrin)
- Katveita ja esteitä katseen tiellä
- Katsesuuntia
- Katseen intensiivisyyttä, tarkoitusta, havainnointikykyä ja –mahdollisuuksia katsomishetkellä
- Kohtia missä viivytettiin kauemmin tai missä vain riennettiin eteenpäin (pääkulkusuunnassa).
- Havainnointia häiritseviä satunnaisia tekijöitä, kuten karhut, hyttyset, vaarallinen maasto.
- Kairanpistoja, koekuoppia, avoimia maastonkohtia, peitteistä maastoa.
- Inventoijan kokemusta, käsitys-, näkö- ja havainnointikykyä (tässä tapauksessa erinomaiset – käytämme vain kokeneita ja kyvykkäitä arkeologeja).

Alla oleva kartta pyrkii noudattamaan Suomen arkeologisten kenttätöiden laatuvaatimusta. Tämä siis on alla olevan kartan ensisijainen funktio tässä raportissa.

